

48. sz. Egyezmény

a rokkantsági, öregségi, özvegyi és árvasági biztosításban szerzett jogok fenntartására irányuló nemzetközi viszonyosság létesítéséről

Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Általános Konferenciája,

Amelyet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa hívott össze Genfben, és amely 1935. június 4-én tizenkilencedik ülészakára ült össze, és

Miután úgy határozott, hogy különböző javaslatokat fogad el a rokkantság, öregség, özvegyi és árvasági biztosításban megszerzés alatt álló és már megszerzett jogok fenntartására vonatkozóan olyan munkavállalók nevében, akik egy országból egy másikba települnek át, - amely kérdés az ülészak napirendjének első pontjaként szerepelt, és

Miután úgy döntött, hogy ezeket a javaslatokat egy nemzetközi Egyezmény formájában adja közre,

a mai napon, 1935. június 22-én, elfogadja az alábbi Egyezményt, amely „A migránsok nyugdíjjogosultságának megőrzéséről szóló 1935. évi Egyezmény” néven idézhető:

I. RÉSZ. NEMZETKÖZI PROGRAM LÉTESÍTÉSE

1. cikk

1. A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet tagjai között, a kötelező rokkantsági, öregségi, és özvegyi és árva biztosítás intézményeinél (továbbiakban: biztosítási intézményekben) megszerzés alatt álló és szerzett jogok fenntartása céljából program létesül.

2. A jelen Egyezmény II., III., IV. és V. részében említett tagállamok alatt a Nemzetközi Munkaügyi Szervezetnek a jelen Egyezményt elfogadó tagjai értendők.

II. RÉSZ. A MEGSZERZÉS ALATT ÁLLÓ JOGOK FENNTARTÁSA.

2. cikk

1. Állampolgárságuktól függetlenül, a két, vagy több tagállam biztosítási intézményeinél biztosított személyek részére az egyes érintett biztosítási intézményeknél a biztosítási időszakok az alábbiak szerint számítandók össze.

2. A megszerzés alatt álló jogok fenntartása szempontjából összeszámítandók:

- (a) a járulékfizetési időszakok;
- (b) azok a nem járulékfizetési időszakok, amelyekre vonatkozóan, annak a jogrendszernek rendelkezései szerint, amelyeknek hatálya alatt azokat eltöltötték, a jogokat fenntartják;
- (c) azok az időszakok, amelyek alatt egy más tagállam baleseti, vagy öregségi biztosítási intézménye készpénz járadékot nyújt; és
- (d) azok az időszakok, amelyek alatt más tagállam valamely más társadalombiztosítási ágazata járadékot nyújt, amennyiben ugyanilyen szolgáltatás az összeszámítást eszközöző intézmény jogalkotása szerint a megszerzés alatt álló jogokat fenntartaná.

3. A

- (i) jogszerző idő (a legkisebb biztosítási viszony) vagy a különleges szolgáltatások igényléséhez megkívánt járuléklaróvások számának igazolása (minimális szolgáltatások),
- (ii) jogok újrakeletkezése,
- (iii) önkéntes biztosítás joga,
- (iv) a gyógyítás és gyógykezelés igénylésének joga szempontjából összeszámítandó időszakok az alábbiak:
 - (a) járulékfizetési időszakok;
 - (b) azok a nem járulékfizetési időszakok, amelyek azon jogalkotás rendelkezései szerint, amelyek hatálya alatt azokat eltöltötték, valamint az összeszámítást eszközöző intézménynek jogalkotása szerint a jogszerző idő betöltése szempontjából egyaránt számításba veendő.

4. Amennyiben mégis a tagállamok egyikének jogalkotása bizonyos szolgáltatások nyújtását attól teszi függővé, hogy a biztosítási időszakok meghatározott biztosítási program alá tartozó foglalkozásban töltsenek el, a 2. és 3. bekezdés alatt említett célokra csakis a más tagállam vagy tagállamok ennek megfelelő biztosításában eltöltött időszakok veendő számításba. Ha pedig a tagállamok egyikénél az illető foglalkozásra ilyen meghatározott biztosítási program nincs bevezetve, úgy e foglalkozásra kiterjedő, ennek megfelelő biztosításban eltöltött időszakok számítandók össze.

5. Két vagy több tagnál egyidejűleg eltöltött járulékfizetési időszakok és ilyennek tekintett időszakok csak egyszer számítandók.

3. cikk

1. Minden biztosítási intézmény, amellyel szemben az igénylő a szolgáltatásra jogot adó feltételeket az összesített biztosítási időszakok figyelembevételével betöltötte, a szolgáltatásokat saját érvényes jogszabályai szerint állapítja meg.

2. A biztosításban töltött idővel változó és kizárólag a saját biztosítási intézménynél eltöltött időszakok mérvéhez igazodó szolgáltatások és szolgáltatásrészek nem csökkentendők.

3. A biztosításban töltött időtől független és meghatározott összegből vagy a biztosított kereset százalékából, vagy az átlagos járulék többszöröséből álló szolgáltatások és szolgáltatásrészek csökkenthetők abban az arányban, amilyen arányban a számítást végző biztosítási intézményre érvényes jog figyelembevételével a szolgáltatás rögzítésénél beszámítható időszakok viszonylanak a biztosításban résztvevő összes biztosítási intézménynél érvényes jogok figyelembevételével a szolgáltatások rögzítésénél beszámítható időszakokhoz.

4. A 2. és 3. bekezdés alatti rendelkezések az állami alapok terhére eső hozzájárulásokra, többletszolgáltatásokra és járadékrészekre is alkalmazandók.

5. A jelen Egyezmény nem szabályozza a kezelés és orvosi gyógyítás költségeinek a felosztását.

4. cikk

Amennyiben az egyik tagállam biztosítási intézményeinél eltöltött biztosítási időszakok együttvéve nem tesznek ki 26 járulékhétet, azon biztosítási intézmény vagy intézmények részéről, amelyeknél azokat eltöltötték, a járadékszolgáltatásnak nincs helye. Azok az időszakok, amelyek szolgáltatáskötelezettséget nem alapítanak, más tagállam érintett intézményének sem adnak jogot a 3. cikk 3. bekezdésének megfelelő csökkentésre.

5. cikk

1. Amennyiben a legalább két tagállam biztosítási intézményeinél igényjogosultnak csupán az egyik biztosítási intézménynél eltöltött biztosítási ideje alapján, a jelen Egyezmény hiányában, magasabb szolgáltatás járna, mint amilyent a 3. cikk alapján együttvéve kapna, úgy e biztosítási intézménytől a különbözeti összeg erejéig kiegészítő járadékot igényelhet.

2. Amennyiben a kiegészítő járadék fizetésére több intézmény kötelezett, az igényjogosultnak a legmagasabb kiegészítésre van joga: az említett kiegészítés az intézmények között abban az arányban osztandó szét, mint amilyen arányban egyébként szolgáltatásra volnának kötelezve.

6. cikk

Az érintett tagállamok kölcsönös megállapodás útján rendelkezhetnek:

- (a) olyan járadék megállapító eljárás bevezetéséről, amely a 3. cikkben foglalt szabályoktól ugyan eltér, de végeredményben, nagyjában és egészében, legalább olyan értékű eredményt biztosít, mint amilyent az említett szakasz alkalmazása eredményezne, feltéve, ha minden esetben biztosítják a kizárólag ugyanazon biztosítási intézménynél figyelembeveendő biztosítási időszakok alapján járó legmagasabb járadékkal egyenlő értékű járadékot;
- (b) bármely tagállam biztosítási intézményének arra a jogosultságára vonatkozólag, hogy az a biztosítottal és hozzátartozóival szemben fennálló kötelezettség alól a biztosításból kiválás idejében fennálló váromány tőkeértékének megfelelő összegnek az újabban illetékes biztosítási intézményhez történő átutalással magát mentesítse, feltéve, hogy az utóbbi ehhez hozzájárul és a tőkének a jogok fedezésére való fordítására magát kötelezi;
- (c) a tagállamok biztosítási intézményei részéről nyújtandó járadékok együttes összegének arra a járadékösszegre való rögzítéséről, amely a legkedvezőbb jogszabályok és rendelkezések által irányított intézménytől az összes beszámítható időszakok figyelembevételével járna.

7. cikk

Az igényjogosultnak szolgáltatásra irányuló igényét csak azon biztosítási intézmények egyikénél kell bejelentenie, amelyeknél biztosítva volt. Ez utóbbi fordul az igénybejelentésben megjelölt biztosítási intézményekhez.

8. cikk

Az a biztosítási intézmény, amelynél a szolgáltatásra irányuló kérelmet benyújtották abból a célból, hogy egy másik tagállam pénznemében kifejezett összeget átszámítsa, alapul veszi a két pénznem között lévő azon értékviszonyt, amely a kérelem benyújtása naptári negyedévének első napján annak a tagnak a fő devizapiacán alakult ki, amelynek pénznemében az összeget kifejezték. Az érintett tagállamok között azonban megállapodás útján rendelkezés történhet más átszámítási eljárásról is.

9. cikk

Minden tagnak joga van a jelen Egyezmény e részének alkalmazását mellőzni azzal a tagállammal való kapcsolatában, amelynek törvényei és rendelkezései nem fedezik azt a biztosítási kockázatot, amelyre vonatkozólag szolgáltatást igényeltek.

III. RÉSZ. A SZERZETT JOGOK FENNTARTÁSA

10. cikk

1. A tagállamok egyikének biztosítási intézményeinél biztosított személyek és hozzátartozóik teljes egészében élvezik azon járadékokat, melyekhez a jogot biztosításukkal szerezték meg:

- (a) állampolgárságuktól függetlenül, ha a tagállamok valamelyikének területén laknak;
- (b) állandó lakóhelyüktől függetlenül, ha a tagállamok valamelyikének állampolgárai.

2. A közalapok terhére történő támogatások, nyugdíj-kiegészítések, vagy nyugdíjrészek folyósításától el lehet tekinteni azokkal a személyekkel kapcsolatban, akik egyik tagnak sem állampolgárai.

3. Másrésről a jelen Egyezmény első hatálybalépésétől számított öt év alatt minden tagállam jogosult a közalapok terhére eső támogatások, nyugdíj-kiegészítések, vagy nyugdíjrészek folyósítását azon tagállamok honpolgárainak fenntartani, amelyekkel erre vonatkozólag, kiegészítő Egyezmény kötésével, megállapodott.

11. cikk

1. Azon nyugdíjösszegek, amelyekre irányuló jog a 10. cikk alkalmazásával fennáll, tőkeértéküknél alacsonyabb összeggel nem válthatók meg.

2. Azonban a járadékra kötelezett biztosítási intézmény, a reá irányadó törvények és rendelkezések szerint meghatározott összeg fizetésével megválthatja a havonta nem jelentős összegű járadékokat. A folyósított összeg nem csökkenthető külföldön való állandó tartózkodás címén.

12. cikk

1. Azok a járadékcsökkentő és járadékbeszüntető rendelkezések, amelyeket valamelyik tagállam törvényei más társadalombiztosítási járadékfizetési vagy biztosítási kötelezettség alá eső munkavállalás esetére ír elő, a jelen Egyezmény alapján igényjogosultakkal szemben is alkalmazhatók, még akkor is, ha a más tagállam biztosítási rendszerében megszerzett járadékról vagy más tagállam területén vállalt munkákról van szó.

2. Az ugyanazon biztosítási kockázat alapján járó járadékok találkozása esetén azonban a járadékcsökkentő és beszüntető rendelkezések nem alkalmazhatók a jelen Egyezmény második részének megfelelően szerzett járadékoknál.

13. cikk

A jelen Egyezmény alkalmazása esetén a járadékfizetésére kötelezett biztosítási intézmény saját országa pénznemében teljesítheti a járadékokra jogosulttal szemben fennálló kötelezettségét.

IV. RÉSZ. KÖLCSÖNÖS KÖZIGAZGATÁSI TÁMOGATÁS

14. cikk

1. A tagállamok hatóságai és biztosítási intézményei egymásnak kölcsönösen olyan mértékben nyújtanak támogatást, mintha saját társadalombiztosítási törvényhozásuk alkalmazásáról lenne szó. Eljárnak nevezetesen bármely tagállam biztosítási intézménye kérelmére annak megállapítását célzó igazolások, vizsgálatok, illetve szükséges orvosi vizsgálatok tekintetében, hogy ezen intézmények által fizetendő járadékok kedvezményezettjei kielégítik-e a jogosultsági feltételeket.

2. Amennyiben az érintett tagállamok másként nem egyeztek volna meg, a támogatás költségeit a támogatásokat teljesítő intézmény vagy hatóság díjszabása szerint kell téríteni; díjszabás hiányában a tényleg felmerült költségeket kell megtéríteni.

15. cikk

Az illetékmentességnek az a kedvezménye, amelyet valamely tagállam törvényhozása a hatóságoknak vagy a biztosítási intézményeknek bemutatandó okmányokra nézve megállapít, kiterjed a jelen Egyezmény végrehajtása során a másik tagállam hatóságaihoz vagy biztosító intézményeihez bemutatandó megfelelő okmányokra.

16. cikk

Az érintett tagállamok illetékes központi hatóságainak beleegyezésével a szolgáltatásokra kötelezett biztosítási intézmény, amennyiben az igényjogosult más tagállam területén lakik, az igényjogosult lakóhelye szerint illetékes intézményt bízhatja meg a járadék fizetésével az azzal egyetértőleg megállapított feltételek szerint.

V. RÉSZ. A NEMZETKÖZI RENDSZER MŰKÖDTETÉSE

17. cikk

Minden tagállam, amely a jelen Egyezmény ratifikálásának időpontjában nem hozta létre az alábbi rendszerek valamelyikét, kötelezi magát arra, hogy a ratifikálást követő 12 hónap alatt létesít:

- (a) olyan kötelező biztosítási rendszert, mely az ipari és kereskedelmi vállalatok által foglalkoztatott személyek legnagyobb részére kiterjed, és amelynek értelmében legkésőbb a 65-ik évben a járadékfizetés esedékes;

- (b) olyan kötelező rokkantsági, öregségi, özvegyi és árvasági biztosítást, mely ipari és kereskedelmi vállalatok által foglalkoztatott személyek lényeges részét felöleli.

18. cikk

1. Minden tagállam a más tagállamok állampolgáraival kapcsolatban saját állampolgáraival egyenlően állapítja meg mind a biztosítási kötelezettséget, mind pedig a járadékfizetést, ideértve a közalapokból fizetendő támogatást, vagy nyugdíj-kiegészítést, illetve nyugdíjrészt.

2. Azonban minden tagállam a közalapokból fizetendő és kizárólag a kötelező biztosításról rendelkező törvényekben és rendelkezésekben megjelölt életkort elért biztosítottakra megállapított támogatás, nyugdíj-kiegészítés, illetve nyugdíjrész élvezetét saját állampolgáira korlátozhatja.

19. cikk

A jelen Egyezmény rendelkezéseitől el lehet tekinteni, ha a tagállamok a megszerzés alatt álló és már megszerzett jogok fenntartására külön szerződésbe foglalt egyértelmű megállapodásokat létesítenek, melyek, egyrészt nem érintik az ilyen szerződésen kívül maradó tagállam jogait és kötelességeit, és másrészt, amelyek nagyjában és egészében legalább olyan kedvezőek, mint amilyeneket a jelen Egyezmény megállapít.

20. cikk

1. A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal mellett Bizottság alakul, melynek tagjai minden tagállam részéről egy-egy személy és a Hivatal Igazgató Tanácsában résztvevő kormányzati, munkaadói és munkavállalói képviselők által kijelölt egy-egy, összesen három személyből. E Bizottság feladata a jelen Egyezmény végrehajtásánál a tagállamok segítségére lenni. A Bizottság maga állapítja meg ügyrendjét.

2. A Bizottság egy vagy több érintett tagállam kérésére a jelen Egyezmény elveinek és céljainak szellemében a végrehajtás módozataira ajánlatot tesz.

21. cikk

1. A jelen Egyezmény hatálybalépése előtt az állandó külföldi tartózkodás miatt meg nem állapított vagy beszüntetett járadékok a jelen Egyezmény alapján megállapítandók vagy újra folyósítandók, mégpedig az Egyezménynek az érintett tagra való hatálybalépésétől kezdődően, visszamenőleg.

2. Figyelembe veendők a jelen Egyezmény alkalmazásakor a hatálybalépést megelőző biztosítási időszakok, feltéve, hogy számításba vették volna ezeket az időszakokat az esetben, ha a jelen Egyezmény ezen időszakok alatt hatályban lett volna.

3. A jelen Egyezmény hatálybalépését megelőzően teljesített követelések az érintett személy kívánságára felülvizsgálandók, feltéve, hogy e követeléseket egyszeri összeg kifizetésével ki nem egyenlítették. A felülvizsgálat a jelen Egyezménynek az érintett tagállamok vonatkozásában történt hatálybalépését megelőző időszakokra visszamenőleg teljesítendő hátralékfizetésekre vagy visszatérítésekre nem jogosít.

22. cikk

1. A jelen Egyezménynek valamelyik tagállam részéről való felmondása nem érinti a tagállam biztosítási intézményeinek a kilépést megelőzően keletkezett, biztosítási kockázatból eredő kötelezettségeit.

2. A jelen Egyezmény alapján fenntartott, megszerzés alatt álló jogok annak felmondása következtében nem szűnnek meg; későbbi fenntartásuk feltételeit a jelen Egyezmény hatályának megszűnését követő időszakokra az érintett biztosítási intézményre érvényes törvények és rendelkezések állapítják meg.

VI. RÉSZ. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

23. cikk

A jelen Egyezmény hivatalos ratifikációit a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával kell közölni nyilvántartásba vétel céljából.

24. cikk

1. A jelen Egyezmény a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet tagállamai közül csak azokra nézve kötelező, amelyeknek ratifikációit a főigazgató nyilvántartásba vette.

2. Az Egyezmény azon időponttól számított tizenkét hónap múlva lép hatályba, amikor két tagállam részéről történt ratifikációt a főigazgató nyilvántartásba vette.

3. A továbbiakban a jelen Egyezmény minden további tagállamra nézve tizenkét hónappal azután lép hatályba, hogy a tagállam ratifikációját nyilvántartásba vették.

25. cikk

Amint a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet két tagállamának ratifikációját nyilvántartásba vette, a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója a Szervezet valamennyi tagállamát köteles értesíteni. Ugyancsak értesítenie kell a tagállamokat a Szervezet más tagjai által vele később közölt ratifikációk nyilvántartásba vételéről.

26. cikk

1. A jelen Egyezményt ratifikáló tagállam a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával egy nyilvántartásba vétel céljából közölt nyilatkozat útján mondhatja fel az Egyezményt első hatályba lépésének időpontjától számított öt év elteltével. Az ilyen felmondás a nyilvántartásba vételét követő egy év elteltével válik hatályossá.

2. Az a tagállam, amely a jelen Egyezményt ratifikálta, és amely az előző bekezdésben említett öt éves időszak lejártá után egy éven belül nem él a jelen cikkben biztosított felmondási jogával, újabb öt éves időszakra kötelezettségben marad. Ezt követően minden öt év elteltével mondhatja fel a jelen Egyezményt a jelen cikkben előírt feltételek szerint.

27. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa az általa szükségesnek ítélt időpontokban jelentést terjeszt az Általános Konferencia elé a jelen Egyezmény helyzetéről, és megvizsgálja, kívánatos-e a Konferencia napirendjére tűzni az Egyezmény részleges vagy teljes módosításának kérdését.

28. cikk

1. Ha a Konferencia a jelen Egyezményt részben vagy egészében módosító új Egyezményt fogad el, akkor az új Egyezmény eltérő rendelkezése hiányában

- (a) az új módosító Egyezmény valamely tagállam által történő ratifikálása, tekintet nélkül a fenti 26. cikk rendelkezéseire, *ipso jure* magában foglalja a jelen Egyezmény azonnali felmondását, amennyiben és amikor az új módosító Egyezmény hatályba lép;
- (b) az új módosító Egyezmény hatályba lépésekor lezárul a jelen Egyezmény ratifikálásának lehetősége a tagállamok előtt.

2. A jelen Egyezmény jelenlegi formájában és tartalmával mindenképpen érvényben marad mindazon tagállamokra nézve, amelyek a jelen Egyezményt ratifikálták, de a módosító Egyezményt nem.

29. cikk

Jelen Egyezménynek francia és angol szövegei mind hitelesek.